

Archeopark pravěku o.p.s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2017

únor 2018

a) Přehled činností uskutečněných v účetním období

Pro rok 2017 byly s minimálními finančními náklady plánovány tyto inovace areálu:

1. Vybavení programů školních exkurzí - splněno
2. Obměna programů školních exkurzí tak, aby návštěvnost byla udržena - splněno
3. Dokončení interiéru keltské podzemnice – zbývá kompletace
4. Příprava nové výstavy k tématu archeologického výzkumu na trase D11 – ještě výzkum probíhá, ideově ano
5. Inovace programů pro veřejnost – tzv. Dnů živé archeologie - splněno

Mimo uvedených inovací bylo cílem udržet významné stávající aktivity, především tzv. Dny živé archeologie, které výrazně profilují Archeopark, přestože jejich návštěvnost v průběhu roku kolísá (např. v prosinci 2017 již DŽA nebyly zařazeny). Kolísání návštěvnosti nezávisí zcela na typu programu, ale na počasí, nebo časově souběžných jiných akcích (jim je přízpůsoben harmonogram akcí archeoparkových).

Jak prozradila tradiční listopadová konference Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů (B. Dragoun) v Deštném v Orlických horách, dochází ke stálému vývoji v naší společnosti ve vztahu k přijímání výsledků archeologie. Problémem je náročnost osobní komunikace s návštěvníkem, která způsobuje velký tlak na průvodce daného zařízení a způsobuje fluktuaci zaměstnanců (např. nový Archeopark Pavlov, jižní Morava). Také se zřetelně ukazuje, že s cílem vzdělávat se přijde do prezentační instituce stále procento návštěvníků, ostatní hledají jen zábavu a možnost vybití pro děti. Jinde je ekonomicky obtížně řešitelné zajišťovat opravy venkovní části archeoparku. Některá zařízení dokonce zanikají. Další jsou stále nedobudovaná. Žádpuci je jistě maximum návštěvníků, v případě archeoparku Pavlov ale vysoká návštěvnost akcí brání realizaci vzdělávacího programu. To je zcela nový fenomén.

Dalším stálým problémem je vývoj u školních exkurzí. Negativně se do jejich realizace promítá opatření, kdy učitel účastníci se exkurze nemá tuto aktivitu počítanou jako výuku a místo ní zdarma supluje v další dny. Na exkurze tak jezdí jen skuteční nadšenci (stranou nechme ekonomické a organizační problémy – cena autobusu a potřeba dovézt najednou do Archeoparku tak velký počet dětí, že je to na újmu obsahu programu, konkrétně ve všestarech max 45 dětí, ideální 30 dětí, někdy však přijíždí 60 dětí).

Pozitivní stránkou činnosti Archeoparku je zvyšující se zájem médií, který představuje důležitou reklamu. Mimo médií regionálních, kde spolupráce tradičně dobře funguje, je to zájem médií celostátních (ČT D, Dobré ráno, Snídaně na Nově). Z toho je patrné, že Archeopark pravěku je vnímán jako místo, kde se něco děje.

b) Lidské zdroje

Bohužel i obtíží roku 2017 byla personální obměna způsobená odchodem zaměstnanců (1 x mateřská dovolená, 1 x studijní důvody), takže do roku 2018 vstupovalo 50% zaměstnanců. Důvody odchodu však nebyly shodné. Nutné ale bylo zvýšení mezd všem zaměstnancům, mzdy zůstávaly od roku 2013 stejné.

V roce 2017 v rámci udržitelnosti projektu existovala vždy povinná 3 pracovní místa. Stálým cílem je navýšit pozice průvodců a tím snížit pocit přetíženosti (od poloviny března do konce září je otevřeno 7 dnů v týdnu, červenec a srpen 6 dnů v týdnu, při exkurzích fungují 2 průvodci, třetí pomáhá s prodejem a pomůckami exkurze, obsluhuje objednávkový telefon, čtvrtý čerpá volno za víkend). To předpokládá univerzálnost pracovníků, např. práce informatika (externí zadání nových projekčních programů, redakční systém obsluhy www stránek, uživatelská úroveň obsluhy PC).

K proměně tak stále dochází v náplni práce zaměstnance. Zahrnuje péči o domácí zvířata (kočky, ovce), méně vědeckosti a více archeodidaktického dovednostního přístupu (kontakt s návštěvníkem). Většina archeologických experimentů a living history je nutná zajistit externě. Stejně jako správce objektu (drobné opravy, dohled nad většími opravami).

Personální situaci pomáhá zajistit účast studentů FF UHK placených stipendii FF UHK. Jsou mezi nimi studenti mgr i doktorského studia. Neplacené praxe pomáhají nejvíce v pozici dohlížitelů, jiné pozice se nejeví jako reálné pro využití. Navíc ubývá studentů v oborech se vztahem k zaměření Archeoparku (archeologie, prezentace a ochrana kulturního dědictví, učitelství dějepisu zde výuku nemá).

c) Členění výnosů podle zdrojů a náklady 2017

Na základě zakládací smlouvy a v souladu s tzv. udržitelností ROP projektu je Archeopark pravěku Všestary neziskovým projektem. Zdrojem jeho příjmů jsou příjmy z drobného prodeje a prodeje vstupenek, dotace na provoz od Královéhradeckého kraje, příp. další účelové dotace či dary.

Cílem roku 2017 bylo zjistit reálné zvyšující se provozní náklady a pokrýt pracovní místa. První vážnější příjmy se objevily zjara (od dubna 2016) díky zájmu školních exkurzí, který se však celkově snížil, a v létě díky vyšší

návštěvnosti veřejnosti (otevřeno úterý až neděle), na podzim opět díky školním exkurzím (od září do prosince), i zde byl patrný pokles. V souladu se Zakládací smlouvou na účet Archeopark Všestary o.p.s. dorazila dotace ve výši 300.000 Kč od KHK. Mimo to v roce 2017 poskytl KHK mimořádnou dotaci ke krytí provozní ztráty ve výši 600.000 Kč. Jak se ukázalo, tato dotace kryla mzdové náklady v únoru až dubnu 2017 a výdaj prosincových mezd v lednu 2018.

Na pozitivním financování se v dobrém podepsal i správně (tj. beze ztrát) nastavený drobný prodej potravin a suvenýrů a mražených výrobků se ziskem 154 000 Kč (v roce 2016 130 000 Kč, v roce 2015 80 666,60 a v roce 2014 to bylo 73 699 Kč) (viz. **příloha 1**). Pozitivní výsledek hospodaření (+ 200 678 Kč) lze přičíst především úspoře čtvrtého pracovního místa spojené s personální obměnou. S ohledem na výše uvedené obtíže se zátěží zaměstnanců je důležité, aby taková výhoda byla ojedinělým jevem, protože ohrožuje chod instituce.

V roce 2017 Archeopark navštívilo 5.913 (v roce 2016 5.907, v roce 2015 to bylo 7.150 a v roce 2014 to bylo 6.430) žáků základních a středních škol v rámci školních exkurzí a 9.233 (v roce 2016 9.130, v roce 2015 8.340 a v roce 2014 to bylo 8.082) návštěvníků z řad veřejnosti, celkem tedy 15.146 (v roce 2016 15.037, v roce 2015 to bylo 15.490 a 2014 to bylo 14.512) návštěvníků. Pro příjem to představovalo částku 1 272 363 (v roce 2016 1 216 000 Kč, v roce 2015 to byl 1 296 520 Kč). Náklady na provoz představovaly 2 301 442 Kč (v roce 2016 2 215 924, v roce 2015 to bylo 2 282 480 a v roce 2014 to bylo 1 880 518 Kč) (viz. **příloha 2**). Hospodářský výsledek byl + 200 678 Kč (v roce 2016 +102 983 Kč, v roce 2015 byl -8 661,92 Kč, v roce 2014 -13 345,08 Kč) (viz. **příloha 2**). Takový výsledek má vliv na páté období tzv. udržitelnosti za období od 1.2.2017 do 6.5.2018 (viz. **příloha 3** řádek „hospodářský zisk za období“ s údajem + 247685 Kč). Stav udržitelnosti je třeba chápat v kontextu mimořádné dotace KHK „Na krytí provozní ztráty“ ve výši 600.000 Kč, která řeší neziskovost projektu.

V tuto chvíli také můžeme vyhodnotit celkový výsledek tzv. udržitelnosti v průběhu pěti let (uvedeny jsou údaje za jednotlivá léta a celkový součet): 30877 Kč (2013) + 37352 Kč (2014) - 13719 Kč (2015) - 306457 Kč (2016) + 247685 Kč (2017) = - 4262 Kč. Tím tedy projekt splnil regule evropského projektu ROP.

Doplňující výdaje: Motorové vozidlo zdarma pronajalo o.p.s. občanské sdružení Společnost experimentální archeologie. Tyto výdaje nejsou předmětem hospodaření o.p.s. Mimo strukturu příjmů a výdajů zůstala nevyčíslená i veškerá práce dobrovolníků, především již zmíněných studentů FF Univerzity Hradec Králové při praxích. A také podpora stipendii ve výši cca 200.000 Kč.

d) Stav majetku

Majetek, který Archeopark Všestary o.p.s. spravuje, tvoří budovy a dvě rekonstrukce pravěkých domů ve venkovní expozici v majetku Královéhradeckého kraje, a také předměty a modely vnitřní expozice a rekonstrukce pravěkých objektů venkovní expozice, které jsou v majetku katedry archeologie a FF Univerzity Hradec Králové a občanského sdružení Spolek experimentální archeologie, z.s. (IČ 49334743).

Části Archeoparku financované z ROP projektu se spoluúčastí Královéhradeckého kraje jsou ještě v reklamačním období, drobné reklamace v roce 2017 ustaly, stav budov se tedy jeví jako „zaběhnutý“, ale novým podnětem k řešení jsou revize. Část z nich již v roce 2017 realizovala o.p.s. (vzduchotechnika, kotel), ale je patrné, že takové náklady překračují finanční možnosti zařízení.

e) Perspektivy

V roce 2018 je třeba dořešit třetí a čtvrté pracovní místo průvodce a udržet kvalitu programů pro veřejnost (Dny živé archeologie) a školních exkurzí. Byla provedena úprava obsahu a provázecí doby tak, aby se podařilo udržet zájem školních exkurzí.

Pro rok 2018 jsou s minimálními finančními náklady plánovány tyto inovace areálu:

1. Vybavení programů školních exkurzí
2. Obměna programů školních exkurzí tak, aby návštěvnost byla udržena
3. Dokončení interiéru keltské podzemnice
4. Příprava nové výstavy k tématu archeologického výzkumu na trase D11
5. Inovace programů pro veřejnost – tzv. Dnů živé archeologie
6. Domácí zvířata na stálo

Archeopark pravěku ve Všestarech lze hodnotit jako kombinaci zařízení turistického ruchu a vzdělávacího zařízení pro školy a veřejnost. Ohlasy odtud jsou pozitivní (viz. návštěvní kniha).